

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΓ'. - φύλ. 11 * ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 14 ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ 1915 * ΑΡΙΘΜΟΣ 556

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

G. BRANDES. Για τὸν Ἴψεν καὶ τὴ ζωὴ του (συνέχεια).
ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ ΓΚΕ-Ι-ΓΕΡΣΤΑΜ. Τὸ βιβλίο τοῦ μικροῦ ἀδερφοῦ (συνέχεια).
GONFALONIERE. Ἀβάντι !
ΓΡΑΚΧΟΣ ΓΡΑΙΚΟΣ. Μὲ κρῦο αἷμα.
Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ. Ἀπὸ τὶς «Στροφές» τοῦ Jean Moréas.
ΣΑΑΔΗ. Ἡ σιωπὴ.
ΜΑΡΙΑ ΣΑΜΟΓΓΑΗ. Βροχὴ ἀπὸ δάκρυα.
Τ. «Κριτικὴ καὶ Ποίηση».
HANS WRACK. Τῶν ἀδυνάτων αἱ ὄψεις.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ. — Ἡ ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ. — Ο.ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ. — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

JEAN MORÉAS

ΣΤΡΟΦΕΣ

Βιβλίο Α'. Ἀριθμὸς 1.

Τὸ στάρι καὶ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὰ κοράκια θρέφει,
Τὸ δένδρο τὸ Παλλαδικὸ φέρνει τὴν γλυκερὴν ἐλιά,
Κι ὀλόρθο ἀπὰ στὰ μνήματα τὴν κλαίουσα κορφή του
Τὸ κυπαρίσσι ἀνώφελα τὸ πένθημο, κινᾷ.

Ἄλλοίμονο ! τάχα ποτὲ δὲν εἶδες τὴ φιλία
Τὴν πιὸ ἀκριβή, στὰ μάτια σου νὰ ἐξεφτελίξεται μπρο-
[στά ;

Δὲν ξέρεις νὰ λιγοψυχᾷς μισὰ καὶ νὰ ὑποφέρεις,
Σὰν παίρνεις πίσω τὴν καρδιά, τί σοῦ ἀτομῆνει πιά ;

Κεῖτε στὴν πόλη, εἴτε κοντὰ στὸ πικραμένο κῦμα,
Στὰ βάρθη μέσα τῶν δασῶν, ἢ ἀπάνω στὸ φοριχτὸ βουνό,
Πήγαινε, ζήσε, πέθανε μονάχος τραγουδῶντας :
Εἶνε κοπάδια τοῦ Καίστρου οἱ κῦκνοι ἀκόμα ἐδώ.

Βιβλίο Β'. Ἀριθμὸς 2.

Σὲ μιὰ κοιλάδα γελαστή, ρεμβὸ κανεὶς νᾶκούει
Πῶς τὸ καλάμι μοίρεται μᾶλλα καλάμια ὄντας θροεῖ,
Σκύβει ἕνα μέτωπο ὑψηλὸ καὶ στὶς χορδὲς ποῦ κρούει
Καθὼς περνᾷει ὀρμητικὸς ὁ ἀέρας ἀπ' τὰ δρυ.

Μὰ ἐμπρὸς στοῦ δέντρου τὴ φωνὴ τοῦ μοναχοῦ, ἀπο-
[μένει
Τοῦ δάσου μάταια ἡ βοή, τοῦ καλαμιῶνα ὁ στεναγμὸς,
Ὅταν στὸν κάμπο τὸ βαθὺ μυστήριον κατεβαίνει,
Κι αὐτὸ θρηνεῖ στὸν ἄνεμο πρόδρομο τῆς νυχτός.

Βιβλίο Β'. Ἀριθμὸς 11.

Μὲ στάχτη ὡς μὴ σκεπάζουμε τὴ λύρα μας, ὦ Μοῦσα !
Σὰν σ' ἕνα φέρειρο μπροστά,
Μὲ πρασινάδα τὴν κοσμῶ, καὶ θρήνους θὰ ποθοῦσα
Νὰ μὴν ἀκούσω πιά.

Ἄλλ' ὄχι, ὁ τιμὸς μας ὁ σκοπὸς, μ' ἄδολη πρέπει ὀ-
[δύνη

Στὴ λύρα νὰ ἀντηχῇ,
Δὲν εἶνε ἡ Ἄλκιωνα αὐτὴ, τὸ κῦμα ὅπου κρατᾷ
Μὲ τὸν καῦμό της τὸ βαθύ :

Βιβλίο Β'. Ἀριθμὸς 17.

Μὲ ποιὰ χάρι βουκολικὴ τὰ ἐρεΐτια τῶν μνημείων,
[κισσέ,

Ξέρεις ἐσὺ καὶ ντύνεις !

Μιγρέσεις καὶ στὸν πλάτανο τὸ γέρο ἀκόμα ὡς πλέκσαι,
Κι ὅπως σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά σου τότε κλείνεις.

Μὰ σάγαπῶ περισσότερο, φοριχτὸ καὶ σκότεινε κισσέ,
Νὰ κοῦμεσαι σὲ κάτοια βρύση,
Καὶ τὸ νερὸ θρηνητικὰ νᾶφίνεις νὰ κυλᾷ ἀπὸ σέ,
Στὴ γούβα μέσ' τὴν πέτρινη πῶχει ὁ καιρὸς ραΐσει.

Βιβλίο Γ'. Ἀριθμὸς 12.

Ὡ ἐσὺ ποῦ καὶ στὶς μέρες μου λάμπεις ἀκόμα τὶς
[πικρὲς

Καὶ τὶς δοκιμασμένες,
Σὰν τὸν ὀλόαστρο οὐρανό, ποῦ τὰ χρυσᾷ του βέλι σπᾷ
Σὲ σκοτεινὸ ποτάμι,

Ποίηση ἀγαπημένη μου, μ' ἕνα ἐλαφρὸ στοιχεῖο
Δίπλωσε τὴν ψυχὴ μου,
Ὅστε νὰ γίνω τὸ νερόν, ἢ καταιγίδα, ἢ φλόγα,
Τὸ φύλλο καὶ τὸ κλίμα.

Ὅπου χωρὶς νᾶνησυχῶ μ' ὅ,τι ταραξεί τοὺς θνητούς,
Καθὼς τὸ δρυ τὸ θεῖο

Ποῦ μεγαλώνει πράσινο, ναυζαίνω καὶ νὰ χάνομαι
Σὺν τὴν ἀστραφτερῆ φωτιά.

Βιβλίο Δ'. Ἀριθμὸς 2.

Τέλος μοῦ τὴ χροσιὰς ἀντὶ τὴ χάρις ἐμένα, ὦ Μοίρα!

Ποῦ μοῦλῶσες τόσο κακά,

Νὰ ὄνειρευτὸ ὅπως θάθελαι, ναυνοηστὸς στὴ βάρβα,

Καί' ἀπ' τὰ φῶτα τῶν διδύμων τὰ λάμπρα.

Ἄφου τὴν πίζρα, ὡς ὦ ρισες, ὦ Π αῦταις καὶ ἡ Καλλιόπη

Μὲ τέτοιον τρό το μὲ κερνοῦν,

Κάμε τὰ κουρασμένα μου μάτια, στὸν ἀφορισμένον

Ἄπέραγτο ὠκεανὸ νὰ δροσιστοῦν.

Κι ἀκόμα ἀφου τὸ δαρμένο στεφάνι, ἀπ' τοὺς χροσιῶφους,

Μοῦ πέφτει κόμτο κόμτο καὶ μαδά,

Λύγισε στὸ κεφάλι μου — μοίρα ἀπὸ σὲ ἐζλεγμένο —

Τὰ θαλασσένια κρῖνα τὰ γλωμά.

Βιβλίο Ζ'. Ἀριθμὸς 1.

Ὁραία πηγή, ἀκατάλαπτα θέλω νάναυθοῦμαι

Πῶς μαγεμένος ἄλλοτε μὲ φίλο μου ὄδηγῶ,

Τὸ πρόσωπό σου ἀντίκρισι, ὦ θεά, μισοχαμένο,

Στὸ πράσινο γλοφῶ.

Ἄ! πῶς ὁ φίλος ποῦ θρηγῶ δὲ σῶμεινε, ὦ Νύμφη!

Πιστὸς παντοταταί.

Νὰ σμίγει μὲ τὸν ἀνεμὸν ἀκόμα ποῦ σάγγιζει,

Καὶ στὸ κρυφὸ σου κρῖμα νάπαυτῶ.

Βιβλίο Ζ'. Ἀριθμὸς 11.

Σὰ θάρθη τὸ χινότορο μὲ τὰ νεζρά φύλλα ξινά,

Στρομμένα στὴ δεξιμένη τοῦ ρέλιου μύλου καὶ ὄντας

Θὲ νὰ γεμίση ὁ ἀνεμὸς ὅλα τὰ τόπτα τάνοιχτά,

Τάνωφελὸ ἀδειο πάφισε ἡ μαγία πρῶτα γυρνώντας.

Στὸ λίδινο ὀδοποιετικὸ σημάδι θὰ καθήσω ἐπὶ,

Στὸν τοίχον ὅτου ὁ πορφύρεὸς κισσὸς ἀνεπισημένους,

Κι ὅρα πολὺ στὴ κροσιὰ τὰ θὰ βῆ το θάβρα μὲ νερά

Με τὸ γλωμὸν ἴβιο μὰζ νὰ σβῶ καὶ κρυφτισμένους.

Μεταφραστὴς: Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

-- Ὁ κ. Γεώργιος Α. Βλάχος νόμισε πῶς ἐπειδὴ διευ-
τύνει τὰ «Παναθήναια» εἶναι ἀπαράδεχτο νὰ γράφει, σὺν
τὸν προκατόχου του, καὶ αὐτὸς κριτικὴς γὰ τὴ λογογραφικὴ.
Μπορεῖ νὰ λείπουν οἱ κριτικὲς καὶ ὅσοσο τὰ «Παναθήναια»
νὰ διευτύνονται ἀπὸ λόγου του, γιὰ τὸ κ. Κ. Μιχαηλίδης
μαζὶ μὲ τὸν τίτλο τοῦ περιοδικοῦ του δὲν τοῦ φέρτωσε στὴ
ράχη, θαρροῦμε, καὶ τὴν ὀλοζιδίλου προσωπικὴ του αὐτὴ
εἰδικότητα.

ΜΕ ΚΡΥΟ ΑἶΜΑ

Τί γράφεται στὶς ἐφημερίδες μας τοῦτες
τὶς μέρες; δὲν τὸ λογαριάζω. δὲν τοῦ δίνο
καμιά σημασία, ἀφου ἔξρω καλὰ γιὰ τὴν γρά-
φεται, ἔτσι καὶ ἄλλιως. ὅτι γράφεται. Οἱ Βε-
νιζελικὲς ἐφημερίδες ξελαοηγγιάζονται πῶς τὸ
Ἔθνος γάθηξε γιὰ τὴν δὲ βγήκαμε ἀπὸ τὴν
οὐδετερότητα. Οἱ ἀντιβενιζελικὲς φρονάζουν
πῶς ἴσια ἴσια τὸ Ἔθνος σάθηξε γιὰ τὴν δὲ
βγήκαμε. Ἔτσι σφάρονει καὶ σὲ τοῦτες καὶ
σὲ κείνες νὰ γράφουν κ' ἔτσι γράφουν. Κα-
νεὶς δὲν μπορεῖ νὰν τοὺς ἀρηθρεῖ αὐτὸ τὸ
δικαίωμα. Καὶ κανεὶς ὅμως δὲν εἶναι ὑπο-
χωρομένος νὰ παίρνει στὰ σοβαρὰ τὰ λόγια
τοὺς καὶ νὰ ὀλοφύρεται γιὰ τὴν χάσαμε τὴν
ἐλευθερία ἢ νὰ χοροπηδαίει γιὰ τὴν σιγουρέψαμε
τὴν εἰρήνην μας.

Ποῖος εἶχε δίκιο καὶ ποῖος ἔσπρωξε τὸ
Ἔθνος στὸν ἴσιο τὸ δρόμο, δὲ θὰ μὰς τὸ
ποῦν οὔτε οἱ Βενιζελικὲς οὔτε οἱ ἀντιβενιζε-
λικὲς ἐφημερίδες. Θὰ μὰς τὸ πει ὁ Καιρὸς, ὁ
μεγάλος αὐτὸς κριτικὴς, θὰ μὰς τὸ ποῦν τὰ γε-
γονότα ποῦ ἀπανωτά, καὶ ἀπροσιμόνετα τὶς
περισσότερες φορὲς, ξετυλίγουνται. Ὁ Και-
ρὸς καὶ τὰ γεγονότα θὰ μὰς τὸ ποῦν ἂν ὁ
Βενιζέλος σκέφτηκε καλὰ ἢ ἂν ὁ Βασιλεὺς
σοφὰ καὶ συνετὰ φέρθηκε. Κανεὶς ὅμως δὲν
ἔχει δικαίωμα νὰρηθρεῖ τὸν πατριωτισμὸν σὲ
τοῦτον ἢ σὲ κείνον καὶ νὰ μὴν τὸ μολογή-
σει πῶς καὶ οἱ δύο τοὺς, σὲ μιὰ τόσο κρίσιμη
γὰ τὸ Ἔθνος στιγμῇ, δὲν ξεκινήσανε ἀπὸ
τὸ ἴδιο σημάδι, ποῦ λέγεται ἀγάπη πρὸς τὴν
πατρίδα, καὶ δὲ χωριστήκανε, ἀλλάζοντας
δρόμο, ὅταν εἶδανε πῶς δὲν μποροῦσε νάνα
ἴδιος ὁ δρόμος τοὺς, ἀφου ἴδια δὲν εἶταν κ' ἡ
σκέψη τοὺς, ἴδια δὲν εἶταν καὶ τὰ μέσα ποῦ
ὁ καθένας παραδεχότανε ὡς σύνεργα γιὰ μιὰ
τέτια κωλύπεια δουλειά.

Ἔτσι μόνο, μὲ κρύο αἶμα, κρῖνοντας κα-
νεὶς τὰ πράματα θὰ κατασταλάξει σ' ἓνα σί-
γουρο συμπέρασμα, σίγουρο καὶ δίκαιο μα-
ζὶ, καὶ θ' ἀποδώσει τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ
Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Βενιζέλου τῷ Βενιζέλω.
Μὲ κρύο ὅμως αἶμα δὲν ξετάσανε τὰ πρά-
ματα κ' οἱ δύο συνεργάτες τοῦ «Νουμά»,
ὁ Α. Τρανὸς τοῦ 554 φύλλου καὶ «Ὁ ἀδερφός
μου ὁ Γιάννης» τοῦ 555, καὶ γιὰ τοῦτο ἐνῶ
διαβάζοντας τὸ ἄρθρο τοῦ Τρανοῦ ξεφώνησα
μὲ ἀγανάχτηση: «Μωρέ, σὲ τί κρυεμνὸ μὰς
ἔσπρωχνε ὁ Βενιζέλος!», διαβάζοντας τὸ
ἄρθρο τοῦ «Ἀδερφοῦ μου τοῦ Γιάννη» ἔ-
κλαψα πικρὰ ποῦ δὲν ἀφίσανε τὸ Βενιζέλο